

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

027.42

Szerző Lengyel Endre

Cím Fővárosi könyvtár.

Idő " 1914 "

Forrás: Pesti hírlap.

Személy

Bp.

1914

11/26

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A fővárosi könyvtár

Az 1910-ik év május havában indítványt terjesztettem a székesfőváros törvényhatósága elé, hogy létesítsünk egy nagy, amerikai rendszerű, nyilvános, központi könyvtárt, kerületi fiókokkal, a törvényhatóság által megszavazott millenniumi alaphól, amelynek kétmilliónyi összege kulturecélokra fordítandó.

Ezen indítványomat a székesfőváros tanácsa, majd a törvényhatóság is, magáévá tette. — Ennek dacára a kérdés megoldása majd a hely, majd a tervek ellen tett ellenvetések folytán mai napig késik.

Indítványom megtételére főleg az indított, hogy a fővárosi könyvtár, amely a központi város-házán volt elhelyezve, a hely szűke és alkalmatlan volta miatt már alig tudta forgalmát lebonyolítani. Hogy mennyire igaz volt ezen aggodalom, azt a közelmúlt fényesen bebizonyította. Már az 1912-ik év végén a könyvtár érdemes igazgatója, dr Szabó Ervin, jelentésében előadta, hogy a régi helyiségben tovább dolgozni teljesen lehetetlen, a könyvtárt valóságos esőd fenyegeti, s hogy a vezetést a további felelősséget nem vállalja.

Háiba volt minden kérés és sürgetés, a könyvtár új helyiséget nem kapott, s a helyzet annyira tarthatatlanná vált a régi helyiségekben, hogy 1913. június 1-én a könyvtárt el kellett zárni a nagyközönség elől.

A székesfővárosi tanács végre belátta, hogy egy 100.000 koronán felüli budgettel dolgozó könyvtárt bezárva tartani nem lehet és Bárczy István polgármester urnak az érdeme hogy hosszú vajúdás után végre sikerült a fővárosi könyvtárnak a Gróf Károlyi-utcai elemi iskola e célra átalakított helyiségeit pár hét előtt megkapni. Azóta lázasan folyik ott a munka, hogy folyó év május hó 1-én, majdnem egy teljes évig tartó szünetelés után, a könyvtár üzemét újra megkezdhesse s kapuit a nagy olvasóközönség előtt megnyithassa.

Az újonnan megnyitandó fővárosi központi könyvtár a Gróf Károlyi-utca 8. szám alatt az I.

emeleten van emelvezve. Az utca felől, délnék fekvő helyiségekben vannak az olvasótermek, külön a folyóiratokat olvasók, 12, külön a könyveket olvasók, 48, összesen 69 személy számára, gazdag folyóirat-gyűjtemény (450 folyóirattal) és a szükséges kézi könyvtárral (4000 kötettel). Ott vannak továbbá a kölcsönző helyiségek, az iroda és igazgatói szoba. A többi udvari helyiségeket az első emeleten a tisztviselők szobái s a raktárak foglalják le. A földszinten három helyiség van, a közepén a kölcsönkönyvtár 15,000 kötet könyvvel. Attól jobbra van a felnőttek olvasója, balra a gyermekeké, külön kis gyermekkönyvtárral, 40—40 személy számára.

A könyvtár anyaga, amely a főváros közönségének bőkezűsége folytán pár év alatt több mint 100,000 kötetre növekedett, a legmodernebb amerikai rendszer szerint, teljesen újból van feldolgozva. A könyvtár tisztviselői kara, a zárvatartás hónapjait szorgalmas és eredményes munkával töltötte el. Dícséretet érdemel érte az egész tisztikar, de elsősorban a könyvtár kitünő igazgatója, dr Szabó Ervin, s szakképzett helyettes igazgatója, dr Madzsar József főkönyvtáros, akik nagy körültekintéssel, fáradhatatlan buzgalommal és kitartással vezették a munkálatokat.

A régi, elavult könyveket kiselejtezték, modern, új könyvekkel pótolták. A könyveket szükséghez képest átkötötték. A kölcsönző rendszert teljesen modern szisztéma szerint oldották meg. Ezenkívül a főváros területén létesített öt fiókkönyvtár könyvanyagát is teljesen újra feldolgozták. De ami a legnagyobb érdeme a fővárosi könyvtár tisztikarának, az a katalógizálás, amely a legmodernebb amerikai rendszer szerint vitetett keresztül, s kiállja a versenyt bármely nyugateurópai vagy amerikai külföldi könyvtárával.

Három katalógus áll az olvasóközönség rendelkezésére. Először egy alfabetikus, szerzői katalógus, mely azonban nemcsak a szerzők műveit, hanem a róluk szóló könyveket és cikkeket is tartalmazza. Másodsorban van egy szisztematikus, tárgyi katalógus, amely decimális rendszer szerint van elrendezve és a könyvtár anyagát a legnagyobb rész-

földrajzi katalógus, amely az egyes országok és városokra vonatkozó mindenféle tartalmu műveket sorolja fel.

A könyvtár használatát illetőleg is igen fontos és nagy horderejű ujtások lépnek életbe: Az olvasóterem délelőtt 10 órától este 9-ig lesz nyitva. Az olvasók a katalógus-szobán keresztül jutnak be az olvasóterembe. A katalógus-szobában az összes

katalógusokat a közönség közvetlenül használhatja, ahol irodalmi és egyéb felvilágosításokat külön e célra kirendelt reference könyvtáros ad, aki levélneni, sőt telefoni érdeklődésre is szívesen válaszol. A könyv-kölcsönzés az amerikai, egy kártyarendszer alapján gyorsabb és egyszerűbb lesz. E gyorsaságot a kölcsönző- és raktár-terem között berendezett csőposta is előmozdítja.

Egyszóval egy modern, amerikai rendszerű központi könyvtárnak az alapja meg van vetve, csupán megfelelő helyiségek hiányzanak, hogy az eddigi irányban a könyvtár fejleszthető legyen, mert a mai helyiségeiben a könyvtár csak ideiglenesen, 3, legfőkébb 4 évre rendezkedhetett be. Kívánatos volna, ha ezen idő alatt a főváros a tervezett fővárosi központi könyvtár épületét felépítené, ami annyival kevésbé ütközik nehézségbe, miután a szükséges tizedet megvan, a tervek készen vannak, a hely is ki van jelölve, csupán a pénzügyi bizottság és a székesfőváros közgyűlésének jóváhagyása szükséges, hogy az építkezést megkezdhessék.

Erősen hiszem hogy a székesfőváros közönsége a nehéz idők dacára meg fogja hozni a szükséges áldozatot, annyival is inkább, mert ezen kulturális befektetés rövid idő alatt gazdagon fogja kamatostul visszafizetni a reá fordított tőkét, s mert ez a könyvtár mai berendezésével, gazdag anyagával és kiváló tisztikarával megérdemelné, hogy hozzá méltó hajlékot kapjon.

Örvendetes volna, ha a nagyközönség addig is, amíg a könyvtár nagy, modern palotája felépül, a könyvtárt mai helyiségében minél nagyobb számban és minél szorgalmasabban látogatja.

ároosi házinyomda 1913

Dr Lengyel Endre,
ügyvéd, fővárosi biz. tag.